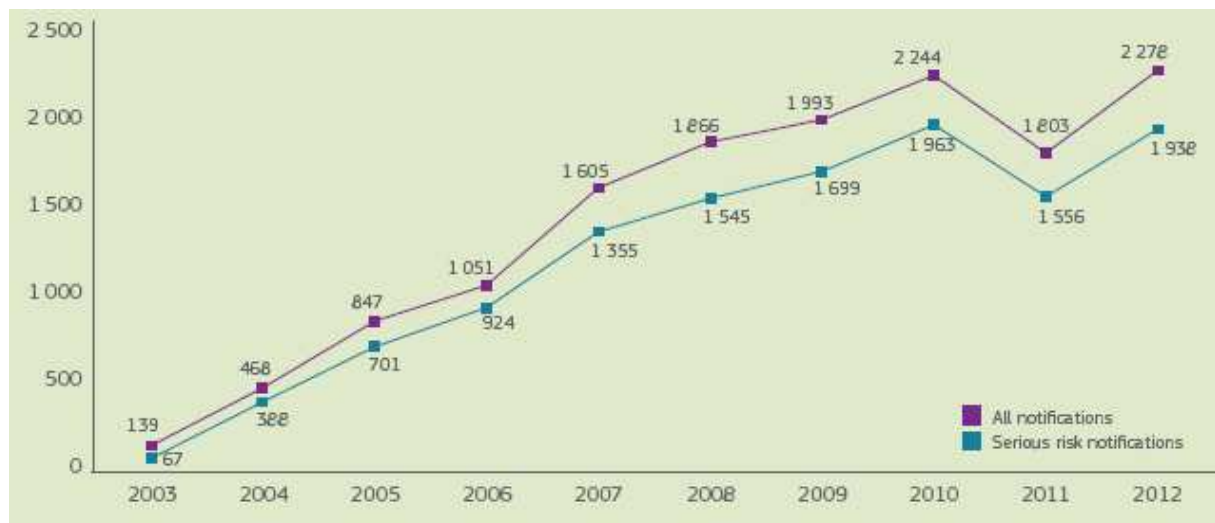


RAPEX závěrečná zpráva o činnosti systému v roce 2012 (pouze výtah statistických údajů)

1. Vývoj počtu oznámení o nebezpečných výrobcích v letech 2003 – 2012



celkový počet oznámení _____

oznámení skutečně rizikových výrobků _____

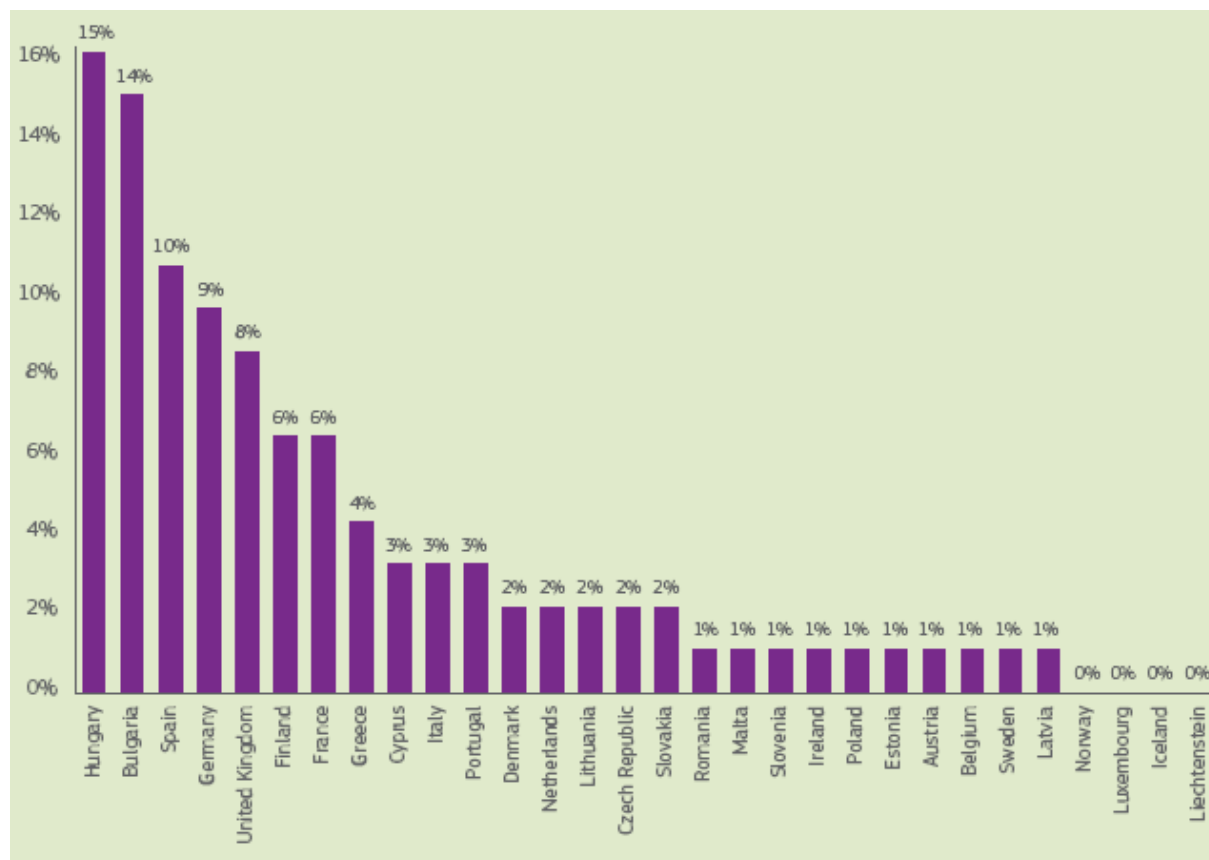
Jak je patrné z grafu zvýšil se znovu celkový počet oznámení uznaných Komisí v roce 2012 a odpovídá trendu sledování RAPEX z minulých let s výjimkou roku 2011, kdy počet oznámení neobvykle klesl o 20 % .

(Pozn.: snížení se v roce 2011 přičítalo stálému tlaku příslušných orgánů EU a členských států na zvyšování kvality výrobků, zlepšeným možnostem identifikace nebezpečných výrobků a účinnějším nástrojům ochrany trhu a spotřebitelů ??).

V průběhu roku 2012 distribuovala Komise prostřednictvím systému RAPEX celkem **2278 oznámení** na výrobky, které představovaly následující zdravotní a bezpečnostní rizika pro spotřebitele:

- **1938 oznámení** mělo oporu ve Směrnici 2001/95/ES o obecné bezpečnosti výrobků, čl. 12 a v Nařízení ES č. 765/2008, čl. 22 , jež obsahují pravidla pro preventivní nebo restriktivní opatření na výrobky představující **vážné riziko** pro spotřebitele. Tato oznámení mohou být využita národními orgány členských států buď k ukončení prodeje nebo k zákazu distribuce příslušného výrobku, a nebo k realizaci dobrovolných opatření ze strany dotčeného hospodářského subjektu - stažení výrobku z trhu, vyzvání spotřebitelů;
- **104 oznámení** bylo distribuováno členským státům ve smyslu čl.11 Směrnice o všeobecné bezpečnosti výrobků a čl.23 Nařízení ES č.765/2008. Ta se týkají přijetí opatření národními orgány vůči výrobkům u nichž je riziko klasifikováno jako **nižší než vážné**. Ve smyslu citovaného čl.23 Nařízení, výrobci nebo distributoři aplikují dobrovolná opatření;
- **236 oznámení** bylo členským státům distribuováno **pouze pro informaci**, jelikož nebyly shledány tak závažná rizika, jako u výše uvedených kategorií.

2. Podíl jednotlivých členských zemí na celkovém počtu oznámení (aktivita národních dozorových orgánů)



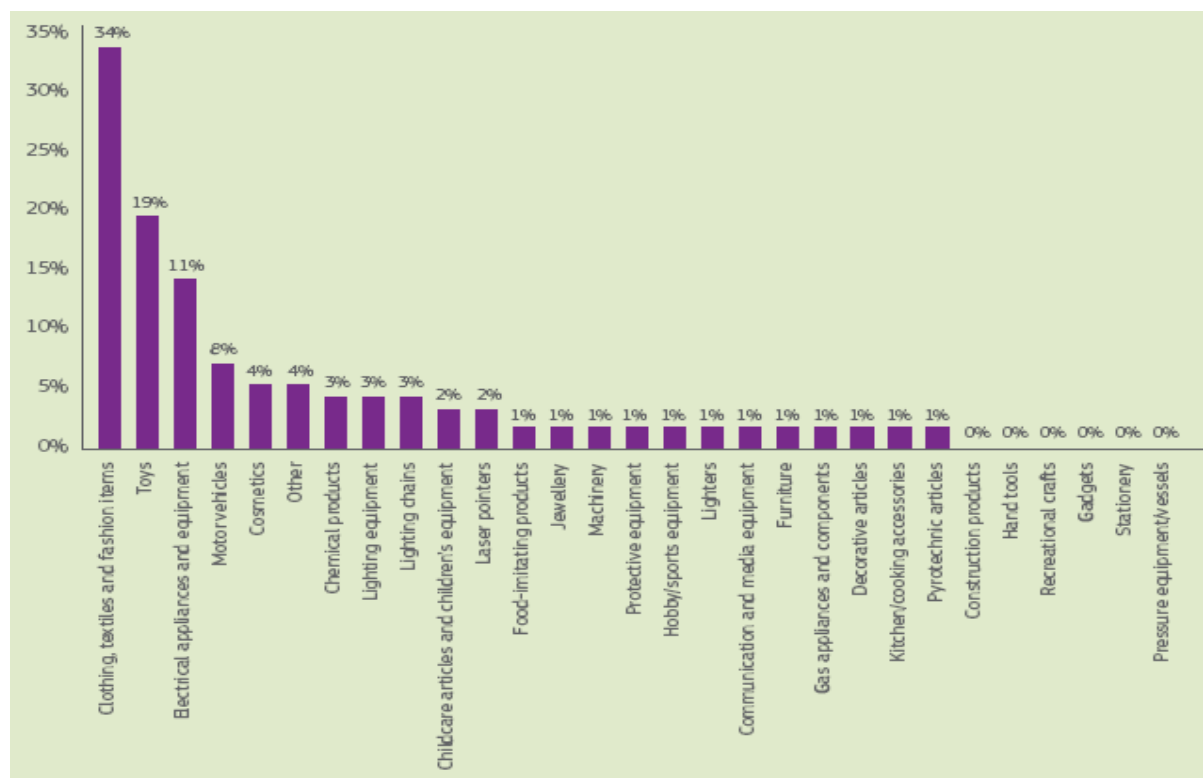
V roce 2012 oznámila polovina zemí více nebezpečných výrobků než v roce 2011. Také rozdíl mezi aktivnějšími zeměmi (s více oznámeními) a těmi ostatními je oproti minulému roku znatelnější. Je to patrné z toho, že pětice nejaktivnějších zemí (Maďarsko, Bulharsko, Španělsko, Německo, UK) provedla 56% všech oznámení ve srovnání s 47% v roce 2011.

Je potřeba zdůraznit, že statistiky RAPEX nejsou odrazem všech činností národních dozorových orgánů. Mohou existovat legitimní důvody pro skutečnost, že výsledky některých opatření, přijatých národními orgány proti nebezpečným výrobkům, nejsou zasílány ve formě oznámení do systému RAPEX. Vzhledem k tomu, že pouze první oznámení nebezpečného výrobku je potvrzeno v systému RAPEX a dále že některé výrobky nejsou vůbec v některém členském státě uváděny na trh, je míra účasti některých zemí v systému RAPEX výslednicí řady rozličných faktorů. Mezi ty významnější patří např. jak je národní dozor trhu organizován, velikost trhu, rozdíly v rozmanitosti výroby a struktuře trhu.

Komise proto provedla v roce 2011 i 2012 některé činnosti pro podporu účasti členských zemí v účasti na systému RAPEX - vydala nová usměrňovací a pokyny (*RAPEX Guidelines*), vyvinula nové aplikace pro oznámení nebezpečných výrobků s využitím IT, dokončila nový zlepšený GRAS-RAPEX IT systém a organizovala několik seminářů s tematikou RAPEX.

Řečeno obecně, Komise udržuje tlak na členské státy, aby dosáhla požadované úrovně dozoru trhu a požadované informovanosti jak Komise tak členských zemí o výsledcích dozoru prostřednictvím oznámení v systému RAPEX.

3. Pořadí podle druhu nebezpečných výrobků



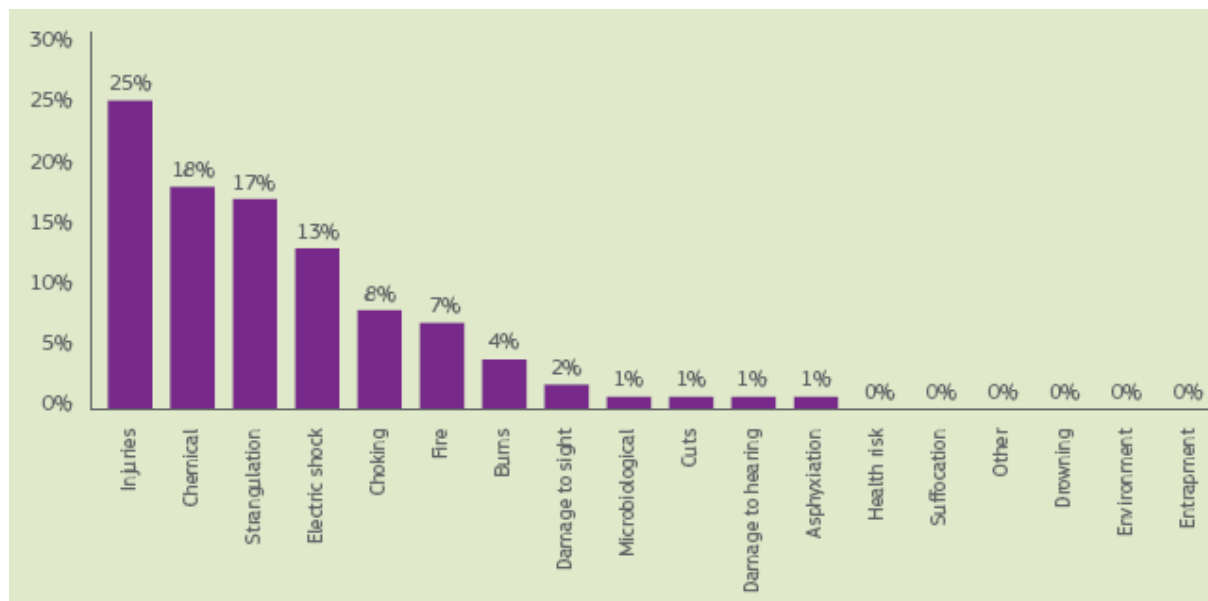
- | | | | |
|------------------------|-----------------------|-----------------------------|-----------------------------|
| 1. textil a oděvy | 4. motorová vozidla | 7. chemické výrobky | 10. potřeby pro péči o dítě |
| 2. hračky | 5. kosmetika | 8. osvětlení a přísluř. | 11. laserová ukazovátka |
| 3. elektrická zařízení | 6. ostatní nezařazené | 9. svítící řetězky - ozdoby | 12. imitace potravin, atd. |

Jak je patrné z grafu, představuje 5 nejčtenějších druhů výrobků od textilu po kosmetiku 76% z celkového počtu oznámených nebezpečných výrobků. První 2 položky, tj. textil a hračky, představují 53% všech oznámených nebezpečných výrobků, které prošly systémem RAPEX.

Pozoruhodný je stupňující se počet oznámení, která se týkají kategorie textil, oděvy a módní doplňky, která je důsledkem intenzivnější činnosti dozoru trhu a národních orgánů za poslední 3 roky a zvláště propojením jejich aktivit v oblasti rozkrývání dodavatelských řetězců v oblasti dětského oblečení, které probíhá v součinnosti 9 členských států.

Druhým významným faktorem pro tuto kategorii výrobků je přijetí Rozhodnutí Komise 2009/251/ES o DMF₅ (*dimethyl fumarate*) a následný zákaz jeho využití zahrnutý do předpisů REACH. DMF₅ je silný inovovaný detergent, používaný na potlačení rozvoje plísní především u obuvi, některých textilií a nábytku.

4. Pořadí podle výskytu druhu nebezpečí



- | | | |
|---------------------|------------------------------------|--------------------------------|
| 1. zranění | 4. elektrický šok | 7. vznícení |
| 2. chemické složení | 5. vdechnutí drobné části - dušení | 8. ohrožení zraku |
| 3. škrcení | 6. hořlavost | 9. mikrobiologický původ, atd. |

Nejčastějších 5 příčin oznámení nebezpečných výrobků je:

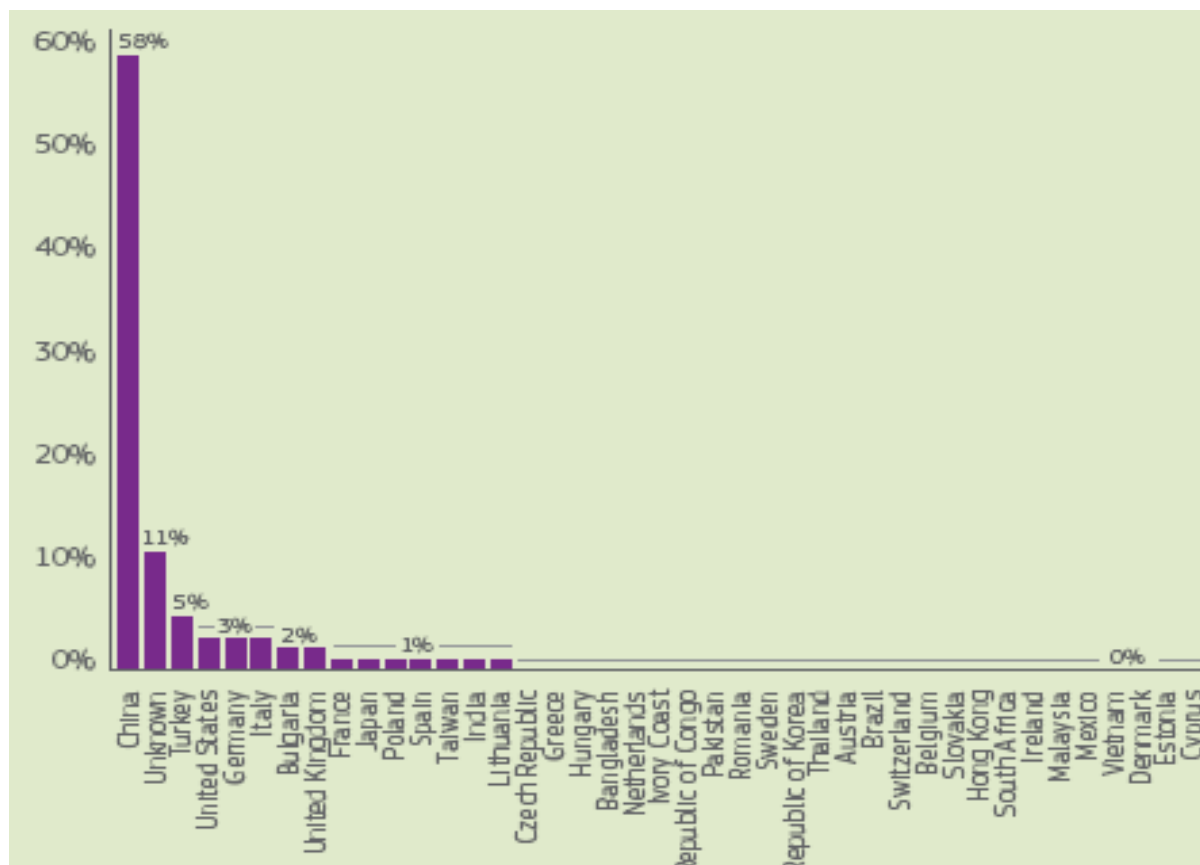
- možnost poranění (587 oznámení, 25%)
- použití nebezpečných chemikálií (419 oznámení, 18%)
- nebezpečí škrcení (401 oznámení, 17%)
- elektrický šok (308 oznámení, 13%)
- nebezpečí dušení (194 oznámení, 8%).

Těchto 5 příčin představuje 81% všech oznámení nebezpečných výrobků.

Za zmínku stojí skutečnost, že některá oznámení nebezpečných výrobků obsahují často více rizik u jednoho výrobku. Klasickým příkladem takových výrobků jsou hračky kde se spojují rizika vdechnutí drobných, snadno oddělitelných částí s použitím nebezpečných chemikálií a zakázaných substancí ve výrobě. V důsledku toho je celkový počet rizik podstatně vyšší než celkový počet oznámení v systému.

Na základě dat získaných v systému RAPEX je možné učinit závěr, že u každé z kategorií výrobků se pravděpodobně jinak kombinují možná rizika. Například hlavním rizikem u hraček je dušení (často spojené s přítomností malých, snadno oddělitelných částí) a reakce na chemikálie (často spojené s přítomností příslušného množství chemických substancí - ftaláty, těžké kovy) zatímco hlavním rizikem u elektrických spotřebičů je elektrický šok, který se vyskytuje velmi často v kombinaci s nebezpečím požáru.

5. Pořadí podle země původu nebezpečných výrobků



Je nutné znovu zdůraznit že z celkového počtu 1938 oznámení nebezpečných výrobků v roce 2012 má:

- **1126** případů (58%) oznámení nebezpečných výrobků původ v **Číně** (včetně Hong Kongu). Je to znovu nárůst oproti roku 2011 (54%), ale v průměru to odpovídá stavu konstatovanému v několika posledních letech. Toto vysoké a alarmující číslo odpovídá **vysoké tržní průbojnosti zboží čínského původu** na evropských trzích. Výrobky jsou kontrolovány podle stejných, přísných požadavků na bezpečnost bez ohledu na původ výrobků, obvykle na základě očekávaných rizik, typických pro danou kategorii výrobků. Trvalé posilování kontaktů EU s administrativou a obchodem Číny přináší zatím úspěch aspoň v oblasti identifikace a výsledovatelnosti výrobků (výrobců), které umožňuje zlepšit účinnost nápravných opatření. Tato spolupráce bude pokračovat;
- **pouze 330** oznámení (17%) se týká výrobků, které mají původ v 27 členských zemích EU + 3 zemích ESVO. Tato čísla odpovídají údajům minulých let (19 P - 2011, 17P - 2010, 20P - 2009, atd).
- u **205** oznámených výrobků (11%) nejsou k dispozici údaje o jejich původu (*unknown*), což je opět vyšší počet než v minulém období. Komise proto musí věnovat více pozornosti a najít účinný nástroj na řešení tohoto nedostatku u dodavatelských řetězců. Ve většině případů jsou dozorové orgány trhu schopny dosáhnout nápravných opatření, ale musí znát zemi původu a identifikaci výrobku (čárkový kód, značku a typ/ modelové označení). Jestliže značka a typ výrobku byly identifikovatelné jen u 80% oznámených výrobků, je zde ještě prostor pro poučení výrobců a dodavatelů o důležitosti výsledovatelnosti výrobků v dodavatelských řetězcích.